

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

23 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de evolutie van het leerlingenaantal in de Vlaamse basisschool van Komen

Vraag om uitleg van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de archivering van diploma's

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de gelijke rechten van de personeelsleden afkomstig uit MST en PMS inzake TBS en pensioenregeling

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het oneigenlijk inzetten van onderwijspersoneel bij de VZW Kindervreugd te Antwerpen

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studiefinanciering en de studentenvoorzieningen voor hogescholen en universiteiten

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Short Title Catalogus Vlaanderen (STCV)

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de samenwerking tussen bedrijven en scholen

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het alarmerend hoge aantal gevallen van psychische vermoeidheid bij docenten aan de Vlaamse hogescholen

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stress bij het personeel van hogescholen

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te verwachten beleidsinitiatieven met betrekking tot het inclusief onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de werkingsmiddelen van de universiteiten

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de financiering van het Vlaams hoger onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 23 oktober 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Van Nieuwkerke

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.18 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de evolutie van het leerlingenaantal in de Vlaamse basisschool van Komen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de evolutie van het leerlingenaantal in de Vlaamse basisschool van Komen.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw de minister, recent hebt u me cijfers bezorgd met betrekking tot de evolutie van de schoolpopulatie in de Vlaamse basisschool van Komen. Die cijfers geven een somber beeld. Vorig schooljaar waren er nog 48 leerlingen. Het schooljaar ervoor waren er nog 59 leerlingen. In 2000-2001 waren dat er nog 60. Ik meen me zelfs nog te herinneren dat er een tijd was dat de school bijna 70 leerlingen telde. De daling is vooral spectaculair in de lagere school, waar het aantal leerlingen daalde van 43 in 2001-2002 naar nog maar 11 in 2002-2003. De stijging die er is in het kleuteronderwijs, van 16 naar 37 leerlingen, kan dat verlies niet helemaal compenseren.

U hebt duidelijk gemaakt dat u geen bijzondere middelen wilt vrijmaken om de school en haar werking bekend te maken in het Komense. In het verleden had u al aangegeven dat dit behoort tot de verantwoordelijkheid van de scholengemeenschap waartoe de basisschool van Komen behoort. Die scholengemeenschap heeft echter andere bekom-

mernissen dan het in stand houden van de laatste Vlaamse school in Wallonië. Ze heeft ook een ander pedagogisch project dan die school van Komen. Het kan toch moeilijk worden ontkend dat heel de geschiedenis van haar totstandkoming van die school toch iets heel bijzonder heeft gemaakt. U noemt het ondenkbaar dat u zich zou mengen in het pr-beleid van de scholen in het algemeen en van één school in het bijzonder en ik kan u daarin zeker volgen. In dit geval gaat het over een bijzondere school die zich in een bijzondere omgeving bevindt, namelijk een gemeente waarvan de overheid steeds heeft geweigerd te voldoen aan haar wettelijke verplichting om faciliteitenonderwijs te organiseren. Ik vraag me dus af waarom het wel kan dat er in Brussel – terecht – jaarlijks campagne wordt gevoerd voor het Nederlandstalig onderwijs in de hoofdstad, maar dit niet zou kunnen voor het Nederlandstalig onderwijs in de streek van Komen.

Het is trouwens niet zo dat er in Komen geen belangstelling zou bestaan voor onderwijs in het Nederlands. U hebt me overigens ook laten weten dat vorig schooljaar 263 kinderen uit Komen dagelijks de taalgrens overstaken om les te komen volgen in een aantal gemeenten. Het gaat in een aantal scholen om aanzienlijke cijfers. In Mesen ging het over 96 kinderen, in Wervik over 92, in Heuvelland over 41 en in Ieper over 24. Een deel daarvan zijn wellicht kinderen van ouders die ondertussen verfranst zijn. U weet dat zeker in Mesen, maar ook in een aantal van die andere gemeenten, de scholen het zeer moeilijk hebben om al die Frans-talige of verfranse kinderen op te vangen. Dan is het logisch dat aangepast onderwijs in de school van Komen niet alleen de kinderen uit Komen ten goede zou komen, maar ook de druk op de scholen aan de Vlaamse kant van de taalgrens enigszins zou kunnen verlichten. Ik wil u dus vragen of u voorsnóg bereid bent om initiatieven te nemen opdat de kinderen van Komen meer naar het Nederlandstalig onderwijs in hun eigen gemeente zouden worden gekanaliseerd. Ik heb eerlijk ge-

Van Nieuwenhuysen

zegd enigszins de indruk dat u niets liever zou hebben dan dat die Vlaamse school in Komen zou verdwijnen.

Ik begrijp dat u het niet leuk vindt jaarlijks te worden geconfronteerd met de vergelijking tussen enerzijds de som van bijna 10 miljoen euro die u jaarlijks in het Franstalig faciliteitenonderwijs blijft stoppen en anderzijds de enige Vlaamse school in Komen, waarvoor de Vlaamse regering dan ook nog eens moet opdraaien. Ik durf te hopen dat uw oplossing er niet in bestaat die laatste Vlaamse school in Komen dan maar te laten doodbloeden.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil me aansluiten bij de vorige spreker. Ik wil de standpunten van de commissie en het voltallige parlement over de totaliteit van dit dossier in herinnering brengen. Begin vorig jaar keurde het parlement een voorstel van resolutie goed om in dit dossier een aantal stappen te zetten, samen met de Franse Gemeenschap. Dan ging het over het geheel van het faciliteitenonderwijs. Ik had graag een stand van zaken.

Ik meen me ook te herinneren dat de afspraak bestond dat u een document met een volledig beeld inzake het geheel van de faciliteitenscholen, zowel aan Franstalige als aan Vlaamse zijde, ter beschikking van de commissie zou stellen. Dat document zou leerlingenaantallen en dergelijke bevatten, en informatie wie waarvoor betaalt. Voor zover ik weet, hebben we die informatie nog niet gekregen. Het is aan u om me te verbeteren mocht dat wel het geval zijn.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Er is terzake wel een schriftelijke vraag onderweg.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik begrijp en deel uiteraard uw bekommernis over de basisschool van het gemeenschapsonderwijs in Komen. Ik wil al het mogelijke doen om de school een nieuwe impuls te geven. U richt zich echter tot de verkeerde persoon. De jaarlijkse campagne in Brussel ten bate van het Nederlandstalig onderwijs gaat niet van mij uit, maar is een initiatief van de inrichters van het Brussels onderwijs. Zoals u weet, is de minister van Onderwijs sinds vele jaren geen

inrichtende macht meer, voor geen enkele school. Uw vraag naar een campagne ten bate van de Komenense school richt u dan ook beter tot de voorzitter van de raad van bestuur van de scholengroep 26 Kortrijk Mandel en Leie. Dat heb ik ook al aangegeven in mijn antwoord op de schriftelijke vraag 156 van augustus jongstleden. Ik neem aan dat u op die vraag doelde. Mijn departement kan desgewenst ook de nodige coördinaten geven.

Ik ga niet nader in op de vraag of ik misschien aanstuur op het verdwijnen van de Vlaamse school in Komen. Wie de voorbije jaren de onderwijsactualiteit heeft gevolgd, weet dat ik inspanningen heb geleverd voor het basisonderwijs in het algemeen, en zeker voor de kleine scholen zoals die van Komen er een is.

Over de achtergrond, de geschiedenis en een aantal andere aspecten van de school van Komen hebben we het vorig jaar al gehad. Ik meen dat u het was die daarover een vraag of een interpellatie heeft ingediend. We hebben het toen gehad over de faciliteiten en de juridische en technische mogelijkheden terzake. Ik denk niet dat ik dit alles moet herhalen.

Mijnheer Van Dijck, wat uw vraag naar de stand van zaken betreft, we zullen opnieuw opzoeken wat de vraag precies was. Ik heb terzake zeker instructies gegeven aan de administraties. We zullen vragen aan de bevoegde ambtenaar hoe ver men daarmee is gevorderd.

Ik heb een aantal gesprekken gevoerd over bepaalde problemen van de scholen in de faciliteitengemeenten. Op dit moment wordt een dossier over Brussel opgesteld, onder meer over het inschrijvingsbeleid. In dit dossier wordt ook een onderdeel over de faciliteitengemeenten opgenomen, omdat een aantal directies de problematieken van Brussel aantreffen in hun eigen school en zeggen ook recht te hebben op de tegemoetkomingen voor de Brusselse scholen, zoals premies voor leerkrachten en aangepaste normen.

Directies vergelijken de situatie van hun school met de Brusselse scholen, en vragen gelijkaardige maatregelen. Dit vraagt het nodige onderzoek, maar op korte termijn zal ik hierover uitsluitsel geven. Misschien kunnen we op een ander moment of in het kader van de begrotingsbespreking hier meer aandacht aan besteden.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er wordt verwezen naar de campagne in Brussel, waar de inrichtende machten de campagne ondersteunen. Ik dacht dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie een bijdrage levert aan deze campagne.

Er bestaat geen gelijkaardige instantie die in Komen een campagne voor het Nederlandstalig onderwijs kan voeren. Ik dring erop aan dat de Vlaamse overheid – het gaat om meer dan onderwijs, het is de verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse regering – inspanningen levert. Het succes van de school in Komen kan bijdragen tot een oplossing voor de druk op de Nederlandstalige basisscholen langs de taalgrens.

Ik wil de vraag van de heer Van Dijk over de stand van zaken in het Franstalig faciliteitenonderwijs herhalen. Er is overleg over het Nederlandstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten, maar hoe staat het met het overleg over het Franstalig onderwijs ? De voorbije maanden hebben we hierover niets meer gehoord. Het laatste nieuws was het doorschuiven van het dossier naar de minister-president, die overleg zou voeren met de heer Hasquin. Alles zou in orde komen, maar ik heb niet de indruk dat dit zo is.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het punt is voor de zomervakantie aanhangig gemaakt bij het Overlegcomité, maar nog niet op de agenda geplaatst. De vergadering heeft nog niet plaatsgevonden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Julien Libreht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de archivering van diploma's

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Libreht tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de archivering van diploma's.

De heer Libreht heeft het woord.

De heer Julien Libreht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag is het

gevolg van de voorstelling in deze commissie van het jaarverslag van de ombudsman.

Aanbeveling 2002-27 was : 'De Vlaamse overheid moet erop toezien dat scholen kwaliteitsvol archiveren. Zeker bij overnames en fusies moet duidelijkheid over de inhoud van het nieuw samengestelde archief gegarandeerd zijn.' Tijdens de commissievergadering kwam deze aanbeveling reeds ter sprake, maar het onderwerp is belangrijk genoeg om het standpunt van de minister te kennen.

Er was een tijd dat de diploma's van het overgrote deel van de afgestudeerden slechts een korte tijd actief verhandeld werden, namelijk de tijd tussen de uitreiking en de snel daarop volgende benoeming in een vaste job. Daarna werd het diploma enkel nog uit nostalgie opgevoerd.

Die tijd is voorbij. Door een steeds grotere intellectuele flexibiliteit, met voortdurende bijscholingen en de noodzaak om meer te solliciteren, groeit het aantal varianten van diploma's, en is een systematische toegankelijkheid van het diploma uitermate belangrijk.

In het kader van alternerend en levenslang leren, zullen diploma's en andere studiegetuigschriften en attesten de mensen gedurende een groot deel van hun leven blijven begeleiden.

Niettegenstaande de scholen verplicht zijn om de processen-verbaal van de examens gedurende 30 jaar te bewaren, loopt er op dit vlak iets mis. Een vervangingsattest, bijvoorbeeld, kan enkel op basis van het proces-verbaal worden gevalideerd. Verklaringen van leerkrachten of medestudenten tellen niet mee.

Door de snelle verandering van schoolbestuurlijke statuten en diverse fusies van onderwijsinstellingen – met de verhuis en overdracht van archieven –, komt de goede archivering, de administratieve nauwkeurigheid en dus de rechtszekerheid ernstig in het gedrang. Mensen die om een of andere reden hun diploma of een vervangingsdiploma willen opvragen, kunnen vaak niet meer terecht in de school of bij de inrichtende macht of het bevoegde departement.

Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun vroegere school de gegevens zorgvuldig beheert. Een kwalitatief hoogstaand archief is een vereiste. Gelet op het unieke karakter van de aanwezige stukken, moeten scholen hun archief zeer zorgvuldig beheren. Zeker bij overnames of fusies moeten afspraken worden gemaakt over een grondige con-

Librecht

trole op de volledigheid van het archief. Hierbij enkel verwijzen naar de autonomie en de verantwoordelijkheid van de scholen is iets te gemakkelijk.

Mevrouw de minister, hoe schat u deze problematiek in ? Kunt u aan de aanbeveling tegemoetkomen ? Kunt u uw intenties hiervoor toelichten ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, ik bekommer me ook over dit onderwerp. Misschien moeten we – in deze tijd van verregaande digitalisering – de uitgereikte diploma's digitaal opslaan bij een centraal meldpunt. Hoe kunnen we de rechtsgeldigheid van zo'n meldpunt regelen ? Is het mogelijk om dat juridisch te onderbouwen ? Ik stel voor dat we vanaf nu een databank opstarten zodat een diploma makkelijk kan worden vervangen bij verlies, ontstentenis, brand of wat dan ook.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Librecht, ik moet eerst verduidelijken dat momenteel de onderwijsinstellingen zelf moeten instaan voor de bewaring van alle processen-verbaal van de deliberaties. De onderwijsinstellingen zijn gemachtigd om voor hun erkende opleidingen het overeenstemmende studiebewijs uit te reiken. Door de uitreiking krachtens het decreet is de studiebekrachtiging van rechtswege erkend. Dit is zo voor alle onderwijsniveaus : basisonderwijs, secundair, volwassenenonderwijs, hoger onderwijs. De studiebewijzen moeten dus niet meer ter visering voorgelegd worden aan het departement.

De plicht tot bewaring gedurende 30 jaar berust bij het schoolbestuur. Voor het secundair onderwijs werd dit nog een keer verduidelijkt in een recente omzendbrief van 15 april 2003.

Bij overname van scholen, fusies en andere vormen van overgang van bestuursverantwoordelijkheid worden de normale regels inzake rechtsopvolging toegepast. De rechtsopvolger neemt deze verplichting over van zijn voorganger. De omzendbrief van afgelopen jaar was een herinnering aan deze verplichting. Ik zie niet meteen andere mogelijkheden dan sensibilisatie om schoolbesturen aan te zetten deze plicht ernstig te nemen. Dit is steeds belangrijk geweest, maar dat belang neemt nog toe door

de grotere arbeidsmobiliteit en de noodzaak om zich voortdurend bij te scholen.

De enige hypothese die me niet oplosbaar schijnt, is deze waarbij een privaatrechtelijk schoolbestuur ophoudt te bestaan. Gemeenten die hun onderwijs opdoeken, kunnen nog verder instaan voor de archivering, en ook bij het gemeenschapsonderwijs is er altijd een oplossing mogelijk. Heel wat andere gevallen kunnen worden opgevangen door de scholengemeenschappen de taak te geven de archiveringsplicht te blijven garanderen wanneer een van de scholen ophoudt te bestaan. Dit zou voor veel gevallen een oplossing kunnen betekenen. In de zeldzame gevallen waarbij dit ook geen oplossing biedt – bijvoorbeeld een school buiten scholengemeenschap of onderwijsniveau waar geen scholengemeenschappen bestaan – zal de administratie erop toezien dat bij de opheffing van een school de archieven door een andere school worden bewaard.

Hierbij moet wel worden verduidelijkt dat het ministerie nog wel studiebewijzen bewaart van personen die voor deze wijziging hun diploma hebben behaald. Het departement Onderwijs bewaart de universitaire diploma's die werden uitgereikt voor 1991.

U deed een suggestie, mijnheer De Cock, die het bekijken waard is. Het lijkt me een zinvol idee. Ik kan de consequenties nu niet inschatten. Ik zal uw suggestie voorleggen aan de administratie.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik heb veel geleerd. Als deze intenties worden uitgevoerd, zullen de problemen gevoelig afnemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de gelijke rechten van de personeelsleden afkomstig uit MST en PMS inzake TBS en pensioenregeling

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de gelijke rechten van de personeelsleden afkom-

Voorzitter

stig uit MST en PMS inzake TBS en pensioenregeling.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in het CLB-decreet van 1 december 1998 werd bepaald dat de voormalige MST's en PMS'en werden omgevormd tot één nieuwe instelling, namelijk het centrum voor leerlingbegeleiding, het CLB. De vele uitvoeringsbesluiten geven aan dat het niet zo evident is geweest om beide sectoren op elkaar af te stemmen.

Ondertussen werken alle betrokken personeelsleden sedert 1 september 2000 in het nieuwe CLB-statuuut. Via het overdrachtbesluit werden de rechten van de personeelsleden afkomstig uit MST en PMS vastgelegd. Op basis van dit besluit kregen de oud-MST'ers van de vrije sector hun gesubsidieerde contractuele prestaties in een gesubsidieerd MST-equipe toegekend als dienstanciënniteit voor de overdracht. Op basis van deze anciënniteit werden zij ingeschakeld in de nieuwe CLB-personeelsbezettingen. Zij kregen op die manier dezelfde rechten voor de overdracht als de oud-PMS-personeelsleden.

Tot zover is er eigenlijk geen probleem. Iemand uit mijn regio sprak mij aan over haar pensionering. Ik ben daarop de reglementering gaan uitpluizen. Voor de TBS en de pensioenregeling kregen de oud-MST'ers uit de vrije sector tot op heden deze anciënniteit blijkbaar nog niet, want het departement Onderwijs begint pas met de dienstanciënniteit te tellen vanaf de start van de CLB's namelijk op 1 september 2000. Dit houdt in dat een hele categorie van oud-MST'ers uit de TBS-regeling vallen want ze moeten 20 dienstjaren hebben alvorens ze een TBS kunnen vragen.

Het wordt helemaal onbegrijpelijk als ik lees dat er een verschil bestaat tussen oud-MSTpersoneel uit de vrij gesubsidieerde sector die sedert 1 september 2000 overgedragen werden naar een CLB en de oud-MST-personeelsleden uit de gemeenschapssector die ook sedert 1 september 2000 werden overgedragen naar een CLB. Blijkbaar hebben oud-MSTpersoneelsleden uit de gemeenschapssector wel recht op de volledige dienstanciënniteit voor de TBS en pensioenregeling terwijl voor oud-MST'ers uit de vrije sector de dienstanciënniteit pas begint te lopen vanaf 1 september 2000. MST-personeel dat in een provinciaal CLB werkt, kan wel genieten van die faciliteiten. Er wordt dus

blijkbaar met twee maten en twee gewichten gewerkt waardoor binnen eenzelfde equipe personeelsleden met hetzelfde werk verschillende rechten hebben. Dat is zeer onaangenaam voor de betrokkenen. Het zou de moeite lonen om de situatie recht te trekken.

Bent u op de hoogte van deze onrechtvaardige situatie voor oud-MST-personeelsleden uit de vrije sector die vandaag in een CLB werken ? Bent u het met me eens dat de situatie onrechtvaardig is ? Op welke manier zult u de ongelijkheid tussen personeelsleden van eenzelfde CLB wegwerken ? Wat is hiervoor de timing ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : In de eerste plaats wil ik erop wijzen dat de pensioenberekening een federale bevoegdheid is. Zoals hier eerder is besproken, heb ik geen bezwaar tegen een wijziging van de federale wetgeving terzake, maar mag de meerkost daarvan niet alleen ten laste van de Vlaamse overheid komen. Zoals het er nu voor staat, moeten we voor de pensioenberekening de regels hanteren die de federale overheid heeft vastgelegd.

Binnen de vigerende reglementering is het inderdaad mogelijk dat niet alle CLB-personeelsleden dezelfde rechten inzake pensioenen en TBS hebben en dat personeelsleden zelfs binnen één CLB verschillende rechten inzake pensioenen en TBS hebben. Dat is overigens niet zo bijzonder ; beide situaties kunnen zich vandaag de dag in alle onderwijsinstellingen voordoen. Alle personeelsleden die later in hun carrière vanuit de privé-sector naar het onderwijs overstappen, zien zich met dezelfde gang van zaken geconfronteerd. Een voorbeeld : onderwijspersoneelsleden die via het systeem van nuttige ervaring een aantal jaren uit de privé-sector mee in rekening kunnen brengen voor hun geldelijke anciënniteit, moeten diezelfde jaren laten schieten wanneer het gaat om de berekening van hun pensioen. De situatie in de CLB's is dus niet zo uitzonderlijk.

Ik ben het er overigens niet mee eens dat er voor de CLB-personeelsleden inzake pensioenen en TBS voorafgaand aan het rustpensioen met twee maten en gewichten zou worden gewerkt. Voor alle CLB-personeelsleden worden dezelfde regels gehanteerd. De verschillende resultaten spruiten voort uit de verschillende 'afkomst' van de personeelsleden en de rechten die daaraan verbonden zijn, naargelang ze komen uit een PMS-centrum of

Vanderpoorten

een equipe-MST, en naargelang ze komen uit het gemeenschapsonderwijs, het officieel gesubsidieerd onderwijs of het vrij gesubsidieerd onderwijs.

In het gemeenschapsonderwijs waren PMS en MST reeds voor 1 september 2000, de startdatum van de CLB's, in één team geïntegreerd. Al de personeelsleden van deze PMS-centra waren onderwijspersoneelsleden en vielen onder het decreet rechtspositie van het gemeenschapsonderwijs. De diensten die deze mensen in die PMS-centra hebben gepresteerd, komen via de onderwijsreglementering als onderwijsdiensten in aanmerking voor het berekenen van hun dienstanciënniteit en tellen dus op dezelfde manier als andere onderwijsdiensten mee voor het recht op een pensioen en een TBS voorafgaand aan het rustpensioen. Dat is de toestand in het gemeenschapsonderwijs.

In het officieel gesubsidieerd onderwijs gebeurde de integratie van PMS en MST pas bij het opstarten van de CLB's. Tot 31 augustus 2000 vielen de personeelsleden van de PMS-centra als onderwijspersoneelsleden onder het decreet over de rechtspositie van het gesubsidieerd onderwijs. De diensten die in die PMS-centra werden gepresteerd, komen via de onderwijsreglementering als onderwijsdiensten in aanmerking voor het berekenen van hun dienstanciënniteit en tellen dus op dezelfde manier als andere onderwijsdiensten mee voor het recht op een pensioen en een TBS voorafgaand aan het rustpensioen. Tot 31 augustus 2000 waren de personeelsleden van de MST-équipes eigenlijk geen onderwijspersoneelsleden.

De MST-personeelsleden waren tewerkgesteld bij een overheidsdienst : een stads- of provinciebestuur. De prestaties die zij voor 1 september 2000 in die MST's hebben geleverd, kunnen daarom onder welbepaalde voorwaarden in rekening worden gebracht voor hun recht op een rustpensioen of een TBS voorafgaand aan het rustpensioen.

Ook in het vrij gesubsidieerd onderwijs gebeurde de integratie van PMS en MST pas bij het opstarten van de CLB's. Tot 31 augustus 2000 vielen de personeelsleden van de PMS-centra als onderwijspersoneelsleden onder het decreet over de rechtspositie van het gesubsidieerd onderwijs. De diensten die in die PMS-centra werden gepresteerd, komen via de onderwijsreglementering als onderwijsdiensten in aanmerking voor het berekenen van hun dienstanciënniteit. Ze tellen dus op dezelfde manier als andere onderwijsprestaties mee voor

het recht op een pensioen en een TBS voorafgaand aan het rustpensioen.

Tot 31 augustus 2000 waren de personeelsleden van de MST-équipes eigenlijk geen onderwijspersoneelsleden. Voor deze MST-personeelsleden fungeerden tot dan privaatrechtelijke VZW's als inrichtende macht. Deze personeelsleden hadden tot 1 september 2000 in de privé-sector gewerkt en daar pensioenrechten opgebouwd. De prestaties die zij voor die datum in de vrije MST's hebben geleverd, kunnen daarom niet in rekening worden gebracht voor hun recht op een rustpensioen of een TBS voorafgaand aan het rustpensioen.

Tijdens een overleg van 4 juni 2002 heeft de Administratie der Pensioenen expliciet bevestigd dat 'jaren die gepresteerd werden in een vrij MST niet meetellen voor het pensioen, noch voor het recht erop, noch voor de berekening ervan'.

Dit betekent meteen ook dat de MST-jaren van deze personeelsleden geen recht geven op een TBS voorafgaand aan het rustpensioen. Om daarvoor in aanmerking te komen, moet je als personeelslid van een CLB immers vast benoemd zijn, de leeftijd van 58 jaar hebben bereikt, ten minste twintig dienstjaren hebben verzameld die in aanmerking komen voor de opening van het recht op een rustpensioen ten laste van de schatkist en het ambt uitoefenen als hoofdamt.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik dank de minister voor haar antwoord. Toch wil ik erop wijzen dat het jaren geleden de bedoeling was om één CLB op te richten. Fusies zijn nooit gemakkelijk, want dat vereist dat men culturen met mekaar verzoent. Ondertussen zijn we drie of vier jaar verder, en het verschil tussen personeelsleden is nog altijd ontzettend groot. Heb ik de minister goed begrepen als ze zegt dat in het vrij gesubsidieerd onderwijs MST-personeelsleden met dezelfde problemen kampen als de personeelsleden die van het MST zijn overgegaan naar het vrij onderwijs ? Wellicht is dat het voorwerp van onderhandelingen met de vakbonden. Is de minister zich bewust van de problemen ? De pensioenregeling is natuurlijk een federale aangelegenheid, maar toch zijn er Vlaamse aanknopingspunten.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik kan hier niet ingaan op alle aspecten van de onderhandelingen.

Vanderpoorten

Als u dat wenst, kan ik daarover een dossier laten opstellen. Op basis van het CLB-decreet zijn er in deze zittingsperiode uitvoeringsbesluiten tot stand gekomen. Daarover is lang onderhandeld. Een aantal zaken die hier ter sprake komen, maken deel uit van akkoorden die zijn afgesloten. Er blijven natuurlijk problemen. Als die zaak in andere onderhandelingen aan de orde is, zal ik daarop terugkomen. Ik kan hier enkel zeggen dat dit een onderdeel is van een globaal akkoord voor deze sector. Dat was dus niet alleen een idee van ons : het was het resultaat van onderhandelingen met de sociale partners en de koepels. Naar aanleiding van deze vraag zal ik het probleem opnieuw onder de aandacht brengen. Hoe het afloopt, is natuurlijk een ander paar mouwen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het oneigenlijk inzetten van onderwijspersoneel bij de VZW Kindervreugd te Antwerpen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het oneigenlijk inzetten van onderwijspersoneel bij de VZW Kindervreugd te Antwerpen.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, sinds ik mijn verzoek heb ingediend, is al het een en het ander opgehelderd. Dit dossier is ondertussen zelfs al op de gemeenteraad van Antwerpen besproken. Toch stellen er zich nog problemen. Er is mij gemeld dat de Antwerpse VZW Kindervreugd al jaren een beroep doet op het personeel van het stedelijk onderwijs. Het gaat om mensen die door de Vlaamse overheid worden betaald om de schooldirecties administratief te ondersteunen. Deze administratieve krachten werden aangeworven in uitvoering van de Tivoli-akkoorden van 1998. Zij worden tijdens de schoolvakanties ingezet als monitor op de speelpleinen van de VZW Kindervreugd.

Ik zet de gemelde feiten even op een rijtje. Tijdens de meeste schoolvakanties voorziet het stedelijk

onderwijs zelf niet in kinderopvang. Dat is logisch. De scholen vermelden in de bijlagen bij het algemeen schoolreglement wel dat er een beroep kan worden gedaan op de speelpleinwerking van de VZW Kindervreugd, en dat de ouders daarover een brochure zullen ontvangen. Het administratief personeel van het stedelijk basisonderwijs wordt tijdens de betrokken vakanties verzocht aan de speelpleinwerking mee te werken. Hiervan hebben we het bewijs. Zogezegd gaat het om administratief werk, maar in werkelijkheid moeten ze toezicht houden. Ze werken samen met stageairs en monitors. De meeste personeelsleden die op deze manier worden ingeschakeld, hebben geen brevet van monitor. Ze zijn dus niet opgeleid voor deze taak. Bovendien zijn ze arbeidsrechtelijk niet verzekerd voor ongevallen. Hieraan wordt een mouw gepast : eventuele ongevallen gebeuren zogezegd in het administratief gebouw.

Overuren die worden gemaakt tijdens de speelpleinwerking worden gebruikt om tijdens de rest van de vakantie verlof te kunnen nemen. Verder stellen er zich problemen met de omzetting van het gesco-statuuut naar het CODO-statuuut. Ik wil de minister over deze zaak enkele vragen voorleggen. Blijkbaar heeft het stadsbestuur niet stilgezeten. Het wil een einde stellen aan deze praktijken. Was de minister op de hoogte van deze praktijken ? Is het waar dat personeel dat voor het stadsonderwijs werkt en wordt betaald met middelen van de Vlaamse Gemeenschap wordt ingeschakeld in deze VZW ? De schepen van onderwijs Voorhamme ontkende eerst deze aantijgingen. Nu wordt gezegd dat alles in orde is.

Er blijft wel een probleem bestaan met betrekking tot het verlof van deze mensen. Hebben zij recht op het verlofssysteem zoals dat in het onderwijs geldt ? Of is het systeem van de 30 dagen van toepassing, zoals door sommigen wordt beweerd ? Wat wordt er van deze mensen verlangd tijdens de schoolvakanties ? Ik heb mijn vragen enigszins ingekort, omdat intussen al een en ander is opgehelderd.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in de vraagstelling worden de verschillende tewerkstellingsmogelijkheden enigszins door elkaar gehaald. Ik zal eerst proberen daarin wat structuur aan te brengen.

Vanaf 1997 beschikken de schoolbesturen van de basisscholen over de mogelijkheid om, ten laste

Vanderpoorten

van het werkingsbudget, administratief personeel aan te werven. Dit zijn de zogenaamde Tivoli-middelen waarover u het had in uw vraag, mijnheer Van Dijk. Deze personeelsleden worden gemakshalve COWE's genoemd, namelijk contractuelen bezoldigd of ten laste van de werkingsmiddelen van de school. Duidelijk gescheiden van deze mogelijkheid beschikten scholen reeds over contractuele administratieve personeelsleden die door het departement Onderwijs werden bezoldigd, de zogenaamde CODO's. Deze CODO's zijn de gesco's van destijds, wiens nepstatuut reeds op 1 januari 2002 werd omgezet in het reguliere contractuele statuut van CODO. De personeelsleden van beide groepen vallen onder de toepassing van de wet op de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978. Hun zogenaamde aanstelling ligt dus vast in een contract en impliceert een contractuele relatie tussen het schoolbestuur en het personeelslid, met als enig onderscheid dat de bezoldiging voor de eerste groep rechtstreeks door het schoolbestuur gebeurt en de tweede groep – gezien de historische achtergrond – door het departement wordt bezoldigd. Hiermee anticipeerde men op het toekomstige gegeven dat deze groep in uitvoering van CAO VI zeker statutair zou worden op 1 september 2003.

Uw vragen betreffen mijns inziens de eerste groep, namelijk de contractuelen die ten laste van het werkingsbudget worden bezoldigd. Het decreet inzake het basisonderwijs van 25 februari 1997 bepaalt uitdrukkelijk het volgende: 'Ieder schooljaar bekomen de schoolbesturen een werkingsbudget dat ze moeten aanwenden voor de werking, uitrusting en administratieve ondersteuning van hun scholen en voor de kosteloze verstrekking van leerboeken en schoolboeken van de leerlingen.' Deze bestemming van de werkingsmiddelen geldt dus ook voor de personeelsleden die op basis van de werkingsmiddelen worden aangesteld.

De vragen lopen nogal door elkaar, terwijl ze toch betrekking hebben op hetzelfde gegeven. Ik zal daarom mijn antwoord opdelen in twee delen. In een eerste luik zal ik een aantal onderdelen van uw vragen die op de algemene toepassing van de regelgeving slaan, samenvatten. Vervolgens zal ik in een tweede deel antwoorden op de specifieke onderdelen van uw vragen die het schoolbestuur van de stad Antwerpen betreffen.

Ik ben van de door u aangehaalde vermeende situatie op de hoogte gesteld via de media. In de media werd namelijk de vraag gesteld of administratieve personeelsleden, aangesteld ten laste van het wer-

kingsbudget van de school, mochten worden ingezet bij de Antwerpse VZW Kindervreugd. Zoals ik reeds zei, is de bestemming van het werkingsbudget aan de schoolbesturen vastgelegd. Daar de VZW Kindervreugd geen onderwijsinstelling is, worden aan deze instelling ook geen werkingsmiddelen toegekend door Onderwijs. Met andere woorden: personeel dat contractueel is aangeworven met deze werkingsmiddelen wordt ingezet tot waar de bestemming van deze middelen reiken. De taak van de overheid is na te gaan waaraan de toegekende werkingsmiddelen worden besteed. Ieder schoolbestuur van een gesubsidieerde school moet aan het departement verantwoording afleggen over het gebruik van zijn werkingsbudget. De verificatiediensten van het departement kunnen ter plaatse controle uitoefenen. Ook de onderwijsinspectie kijkt tijdens haar doorlichting toe op de toepassing van de regelgeving. De verificatiedienst is uiteraard niet bevoegd om een controle uit te oefenen bij de VZW van de inrichtende machten.

Wat de rechtspositie van deze personeelsleden betreft, meer bepaald de vakantieregeling waarover u spreekt, kan ik enkel verwijzen naar de van toepassing zijnde regelgeving, namelijk de wet op de arbeidsovereenkomsten. Om in dit verband dan toch even terug te komen op de CODO's, de vroegere gesco's: bij de omzetting op 1 september is de bestaande vakantieregeling van toepassing gebleven, namelijk dezelfde regeling die geldt voor de overeenstemmende categorie van personeelsleden in de instelling waar zij tewerkgesteld zijn.

Waar het in de voorliggende vraag dus om administratief personeel gaat, werd in de scholen dezelfde regeling toegepast als die van de COWE's. In het kader van de operatie inzake het landschap basisonderwijs kunnen zowel CODO's als COWE's in statutair verband – en zelfs bij voorrang, omdat hen een aantal rechten zijn toegekend – worden aangesteld en benoemd. Vanaf dat ogenblik is de vakantieregeling van toepassing die op het statutair administratief personeel van toepassing is. Tot op heden heeft de overheid enkel de vakantieregeling vastgelegd voor de personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs, in de koninklijke besluiten van 8 december 1967 en 15 januari 1974. Door onderwijsdecreet XIV van 14 februari 2003 kan nu eindelijk werk worden gemaakt van een eenvormige vakantieregeling voor alle personeelscategorieën – dus ook het administratief personeel – van het onderwijs van alle netten. Deze besluitvorming is momenteel in voorbereiding.

Dan kom ik tot de antwoorden op de specifieke vragen die betrekking hebben op het schoolbestuur van de stad Antwerpen. Zoals ik al eerder

Vanderpoorten

zei, ben ik als minister niet in kennis gesteld van de concrete situatie, noch van een vermeend oneigenlijk gebruik van werkingsmiddelen, noch van het al dan niet moeilijk verlopen van regularisaties van personeelsleden. Ik kan u meedelen dat noch de verificatiediensten noch de inspectie in hun verslagen misbruiken hebben vastgesteld. Daar het gaat om anonieme klachten, die dan nog niet aan mij zijn gericht, maar blijkbaar aan de kranten, heb ik uiteraard de verificatiediensten geen gerichte controles kunnen laten uitvoeren. De aanstellings- en benoemingsoperaties zijn dus de uitsluitende bevoegdheid van de inrichtende macht, die zich hierbij moet houden aan de decreten inzake rechtspositie en de hierin vervatte rechten en plichten die aan de personeelsleden zijn toegekend. Ik ga dus ook niet in op uw vragen die de specifieke en voor mij vermeende situatie in Antwerpen betreffen. Ik kan evenmin ingaan op een vraag naar de rechtzetting van een situatie, noch naar het bestraffen van profiteurs, als ik niet in het bezit ben van concrete vaststellingen van mijn verificatie- of inspectiediensten. Als deze personeelsleden zijn aangesteld ten laste van het werkingsbudget, zijn de daarnet uiteengezette regels van toepassing. Tot op heden is dat voor mij de gegeven situatie. Ik zal de verificateurs bevoegd voor de regio Antwerpen wel de opdracht geven om bij de volgende controles bijzondere aandacht te schenken aan deze problematiek.

Mijnheer Van Dijk, zeker het eerste deel van dit antwoord is vrij technisch. Ik zal u een kopie van mijn antwoord laten bezorgen.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. Het laatste dat ik vernam was dat er nog onduidelijkheid is over de vraag welke vakantieregeling nu van toepassing is op deze mensen. Voor zover ik de gegevens heb, geldt dat zowel voor de CODO's als voor de COWE's. Voor de definitieve beslissing zou men het antwoord op deze vraag afwachten.

Minister Marleen Vanderpoorten : Er is terzake besluitvorming in voorbereiding.

De heer Kris Van Dijk : Wanneer komt daarover uitsluitsel ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat bevindt zich volop in de onderhandelingsfase. Ik weet niet precies wat de stand van zaken is, maar u weet dat tussen de principiële beslissing van de regering

over een besluit en de uiteindelijke goedkeuring nogal wat adviezen moeten worden gegeven en onderhandelingen plaatsvinden. Ik zal vragen aan mijn onderhandelaars wat de stand van zaken is. Ik kan u de resultaten dan deze namiddag of naar aanleiding van een volgende vergadering meedelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studiefinanciering en de studentenvoorzieningen voor hogescholen en universiteiten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studiefinanciering en de studentenvoorzieningen voor hogescholen en universiteiten.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw de minister, bij het begin van deze zittingsperiode hebt u een aantal prioriteiten naar voren geschoven. Een daarvan was het wegwerken van de grote verschillen tussen studenten op het vlak van sociale voorzieningen. Deze verschillen zijn het gevolg van de ongelijkheid tussen universiteiten en hogescholen inzake subsidiëring.

Een aantal jaren hebben we gemerkt dat die ambitie ernstig moest worden genomen. In de eerste begrotingen zagen we een gestage toename van de middelen voor de sociale voorzieningen voor hogeschoolstudenten. Maar in de begroting 2003, en voor zover we weten ook in de begroting 2004, worden geen verdere stappen gezet om deze kloof te dichten. U kunt natuurlijk verklaren te wachten op de evaluatie en de doorlichting van de uitgavenstromen waarnaar u hebt verwezen. U wou die aanvankelijk toespitsen op de hogescholen, maar naar ik meen te begrijpen, hebt u dit verbreed tot het geheel van het tertiair onderwijs.

In de sector is er dus sprake van een aantal onaanvaardbare situaties. Ik geef een aantal concrete voorbeelden. Zo kan een beursstudent van een universiteit voor 100 euro een kot huren in een gesubsidieerde locatie van de universiteit, terwijl iemand die in dezelfde stad beursstudent is aan een

Martens

hogeschool, geen toegang heeft tot dit soort betaalbare kamers. Deze laatste moet huurprijzen betalen die twee, en soms zelfs drie keer hoger liggen. Iemand die ingeschreven is aan een universiteit en een beroep doet op deze infrastructuur, maar besluit over te stappen naar een hogeschool, wordt uit zijn kamer gezet. Hij mag daar niet langer blijven en moet dan iets zoeken wat hem twee tot drie keer meer zal kosten. Ook is er het voorbeeld van een jongeman in een rolstoel, aan wie de universiteit een geschikte locatie kon aanbieden. Maar daar hij voor een hogeschool koos in dezelfde stad, kon hij geen gebruik maken van deze universitaire voorziening. Daardoor werd deze student verplicht uit te wijken naar een andere stad en een andere hogeschool, die wel een oplossing kon bieden.

Met het opsommen van voorbeelden kan ik nog wel een tijdje voortgaan. Ik wil duidelijk maken dat hier een groot probleem bestaat. Daarom wil ik u een aantal vragen stellen. Hoe blijft u verantwoord dat de kleinste universiteit tot 520 euro per student kan vrijmaken, terwijl men het in de andere gevallen moet doen met 163 euro per student? Ziet u echt geen mogelijkheid om daar op een alternatieve manier middelen aan toe te voegen? Of kunt u komen tot een herverdeling van de middelen in hun totaliteit?

Voorziet u in een stappenplan om die kloof tussen de universiteiten en de hogescholen te dichten? Of welke oplossing hebt u om deze onrechtvaardige situatie de wereld uit te helpen? Deze situatie is zeker nu onrechtvaardig, nu de associaties bestaan. Voordien kon men nog opperen dat het hier ging over twee werelden met een eigen decretale regeling. Maar die regelingen zijn nu ineengepast, zodat er nu sprake is van één wereld. Hoe moet het nu verder? Dan vraag ik niet alleen naar de organisatie van de sociale voorzieningen op zich.

U bereidt terzake een ontwerp van decreet voor. We hebben al officieus de kans gehad om de tekst hiervan te lezen. Mij gaat het echter over het financiële aspect. Dan heb ik het niet over de vraag of dit al dan niet regionaal en associatieoverstijgend moet gebeuren. Dat is een bijkomend aspect, dat zeker een rol speelt. Maar hoe zult u de zaken organiseren opdat alle studenten op voet van gelijkheid kunnen worden behandeld?

Daarover ging het immers in belangrijke mate bij de associaties. Die zijn meer dan een structuur: ze bieden ook een kader voor een nieuw traject dat mensen in het tertiair onderwijs kunnen doorlo-

pen. Daarbij heeft het onderscheid tussen hoger onderwijs en universitair onderwijs in grote mate zijn relevantie verloren. Hoe kan men dan de student geven waarop hij recht heeft, namelijk in dezelfde omstandigheden hetzelfde als een andere student, welk traject in het tertiair onderwijs de studenten ook doorlopen?

De voorzitter: Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in 2004 zullen de VZW's SOVO 164,7 euro ontvangen voor elke financieerbare student die aan hun hogeschool is ingeschreven. Het is juist dat het regeerakkoord de ambitieuze doelstelling vooropstelde om de sociale toelagen voor de universiteiten en de hogescholen gelijk te schakelen. In de loop van deze zittingsperiode zijn er wel degelijk inspanningen gebeurd terzake. Zo bedroeg in 1999 het bedrag per student 111,5 euro. Dit bedrag is dus in drie bewegingen opgetrokken tot 164,7 euro per student. De doelstelling van het regeerakkoord zal inderdaad niet worden behaald, maar er is wel een belangrijke inspanning gebeurd.

In de huidige economische en budgettaire situatie moeten er keuzes worden gemaakt. Ik heb bijvoorbeeld vastgesteld dat in 2002 15,5 miljoen euro werd toegekend aan sociale voorzieningen voor hogeschoolstudenten. De reserves van alle VZW's samen op het einde van 2002 bedroegen bijna 16 miljoen euro. De middelen die de Vlaamse Gemeenschap uitgeeft aan sociale voorzieningen hebben als doel het hoger onderwijs voor alle studenten zo betaalbaar mogelijk te maken. Als de Vlaamse regering terzake op dit ogenblik dus prioriteiten moet stellen, dan moet er volgens mij worden gekozen voor stabiliteit inzake studentenvoorzieningen en moet er prioriteit worden gegeven aan studietoelagen. Dit heb ik ook gedaan. In 2003 is op de Vlaamse begroting voorzien in 69,8 miljoen euro voor studietoelagen. In 2004 wordt dit opgetrokken tot 75 miljoen euro. Een ander referentiepunt op dit vlak is dat de uitgaven voor studietoelagen in het hoger onderwijs in 1999 ongeveer 42 miljoen euro bedroegen en in 2004 vermoedelijk rond 60 miljoen euro zullen schommelen.

Wat de toekomst betreft, denk ik op korte termijn niet aan een herverdeling tussen universiteiten en hogescholen. Dat is theoretisch de gemakkelijkste weg om te komen tot een gelijkschakeling, maar ik ga niet de ene groep opjagen tegenover de andere. Voor de discussie ten gronde moeten we rekening

Vanderpoorten

houden met de mechanismen die fundamenteel verschillend zijn tussen universiteiten en hogescholen. Zoals u weet is de ene studentenvoorziening geïntegreerd in de universitaire structuur. De andere vormt een aparte VZW, min of meer los van de hogeschool. Bovendien vinden sommigen een vast en uniform bedrag niet de juiste weg en moet men evolueren naar een vaste sokkel en een variabel bedrag. Dat zijn allemaal elementen in de discussie. Deze discussie vindt best plaats op het ogenblik dat de financiering van hogescholen en universiteiten wordt herzien. Die herziening zou moeten beginnen in 2007. Bovendien moeten we ook afwachten wat het effect zal zijn van de bestaande en de geplande regionale samenwerkingsverbanden. Deze zijn duidelijk regionaal. Studenten kunnen immers geen slachtoffer zijn van de wijze waarop associaties zijn gevormd.

Voor zowel de hogescholen als de universiteiten wordt een stabiliteit in de financiering tot en met 2006 vooropgesteld. Ik denk dat we dan ook best niet meer sleutelen aan de historisch gegroeide mechanismen bij de universiteiten. Zoals u, weet ik best dat er grote verschillen zijn. Zo bereikt de KUB een bedrag van 524 euro per student, terwijl de KUL een bedrag van 235 euro per student bereikt. De andere universiteiten bevinden zich tussen deze uitersten. We hebben ook afgesproken dat we aan de financiering van de KUB niet zouden raken voor een bepaalde refertedatum. Anders zou deze anomalie natuurlijk wel kunnen worden weg-gewerkt.

Mijn conclusie is dat er wel degelijk belangrijke inspanningen zijn gebeurd voor de hogescholen in het algemeen en de sociale voorzieningen in het bijzonder, hoewel ik moet toegeven dat het oorspronkelijk vooropgestelde bedrag niet werd bereikt.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb op geen enkel ogenblik betwist dat er stappen zijn gezet, ik heb ze zelf ook uitdrukkelijk genoemd. Ik ben realistisch genoeg om te beseffen dat u daar vandaag niet de middelen voor hebt en dat er vandaag andere prioriteiten zijn. Tot hier verschillen we volgens mij niet van mening.

De vraag is alleen of men echt moet wachten tot 2007, en in de praktijk wordt het dan 2008 en 2009

vooraleer men tot een nieuwe situatie zou komen. Is het niet de logica zelf dat men juist binnen het kader van de associaties de betrokken partners vraagt te solidariseren ? Het is me duidelijk dat studenten over de grenzen van hun eigen associaties diensten moeten kunnen opnemen. Het zou aberrant zijn, mocht dit niet kunnen. Dit dreigt soms te gebeuren. Ik denk aan de RUG, die vanaf 1 januari de diensten sluit voor degenen die niet bij de associatie zijn aangesloten. De jongeren van Sint-Lievens moeten maar naar Leuven gaan, daar komt het op neer.

Het is logisch dat de sociale voorzieningen op de negen domeinen die de werking uitmaken, gezien moeten worden binnen het perspectief van de studenten en niet op de eerste plaats en zeker niet exclusief binnen het perspectief van de instelling waarin ze historisch zijn verankerd. Het zou mooi zijn dat men, samen met het opzetten van een nieuw organisatiemodel, ook zou nagaan of men door een solidariteit op het vlak van het aanwenden van de middelen niet kan komen tot een gelijke behandeling. U zult hoe dan ook, door de grenzen van de associaties te doorbreken, een aantal parallelle circuits platleggen. Er worden een aantal parallelle diensten aangeboden, die telkens een schaal hebben die niet optimaal is. Als men ze zou samenvoegen en aanbieden aan alle studenten die op een bepaalde locatie op die diensten een beroep willen doen, zou men de middelen kunnen optimaliseren.

Ik deel de mening dat men zal moeten werken met een sokkel. Dit alleen doen op basis van het studentenaantal, zou betekenen dat men het zou verrekenen a rato van de student, en dat zal men moeten corrigeren, want anders zal men een aantal locaties hebben met een schaal waar men nooit een goede dienstverlening kan aanbieden. Het is de redenering die we hebben weerhouden op de rondetafel over de financiering van het leerplichtonderwijs. Zowel voor het basis- als het secundair onderwijs hebben we aanvaard dat men vertrekt van een sokkel waarop men dan a rato van het aantal studenten verder kan werken. Ik blijf bij mijn uitnodiging om te zien of we niet op korte termijn een doorbraak kunnen realiseren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Short Title Catalogus Vlaanderen (STCV)

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de Short Title Catalogus Vlaanderen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze vraag boeit me ten eerste als historicus en wetenschapper. De essentie van het wetenschappelijk historisch onderzoek van de voorbije decennia is dat alle Vlaamse universiteiten zich sterk hebben weten te positioneren op het vlak van kwantitatieve economische en econometrische geschiedschrijving. We hebben schitterend gefunctioneerd op het vlak van sociale en demografische analyses. Maar wat het sociaal-culturele vlak betreft, lieten we het in het verleden veeleer afweten.

Ook in Nederland waren er bepaalde lacunes op het vlak van de culturele geschiedenis. Dat heeft men daar al zo'n vijftien jaar weten te ondervangen met de STCN, de Short Title Catalogue Netherlands, een catalogus met Nederlandse publicaties en publicaties van de Verenigde Provincies.

Dit was meteen het model om een kleine vier jaar geleden via het Max Wildiersfonds een STCV, een 'short title catalogue' voor Vlaanderen op te stellen, volgens dezelfde zeer degelijke manier van werken van Nederland. Hierin wordt systematisch gewerkt met drie criteria : ten eerste publicaties uit de zeventiende eeuw, ten tweede over drukkers in Vlaanderen en ten derde Nederlandstalige publicaties. Deze drie criteria worden onderzocht voor respectievelijk de stadsbibliotheek van Antwerpen, de universiteitsbibliotheek van Antwerpen, de bibliotheek van het Ruusbroecgenootschap van Antwerpen, de universiteitsbibliotheek van de KU Leuven, de bibliotheek Godgeleerdheid in Leuven en de universiteitsbibliotheek van Gent.

Inmiddels is men hier bijna vier jaar mee bezig met zeer degelijke resultaten. Die kan men natrekken op de webstek van de STCV. Ongeveer vijfduizend titels van uit de zeventiende eeuw in het Nederlands gestelde boeken van Vlaamse drukkers worden aangereikt in een elektronische bibliografie. Iedereen is het erover eens dat dit een zeer waardevol project is.

Het ziet er echter naar uit dat men naar het einde van het jaar dit project zal afblazen terwijl het niet is afgerond. Dit is werkelijk godgeklaagd. Het is een schitterend project via het Max Wildiersfonds, waaraan twee medewerkers straks een volle vier jaar hebben gewerkt. Ze hebben zeer goed gepresteerd en hebben mooie resultaten aan te reiken.

Er zijn echter nog wat tekorten. Men moet nog onder andere de zeer rijke bibliotheek van het museum Plantin-Moretus en de publicaties uit de Koninklijke Bibliotheek erbij betrekken, om dit geheel af te ronden. Er moet ook een vergelijking worden gemaakt met anderstalige publicaties volgens een thematische benadering. Het zou goed zijn om dit project nog een tweede dimensie mee te geven en ook te werken voor de achttiende eeuw en eventueel op termijn ook voor de zestiende eeuw. Dit is echter minder noodzakelijk voor historisch onderzoek, omdat er voldoende ingangen zijn voor die periode. Los van het degelijk kunnen afronden, moet er een verlenging komen naar de achttiende eeuw. Dan pas krijgen we een wezenlijke uitbreiding van het sociaal-cultureel onderzoek in Vlaanderen.

Mevrouw de minister, klopt mijn analyse van de situatie ? Wat vindt u van de betekenis van het project van de Short Title Catalogus Vlaanderen en het interactief zijn met Nederland ? Worden er alsnog middelen uitgetrokken om dit waardevol project te kunnen bestendigen ? Zo ja, wanneer en van waar zullen die middelen komen ? Zo neen, is het dan geen gemiste kans ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijn huidig medewerker, een historicus, zei me dat het belangrijk zou zijn om de zeventiende eeuw af te ronden. Dat men naderhand aan de achttiende eeuw begint, lijkt me nogal wies. Ik pleit ervoor dat men de zeventiende eeuw zou afronden zodat men komt tot een afgerond geheel, en dat men naderhand zou kijken naar de achttiende eeuw. Van de zestiende eeuw is er inderdaad al heel veel geïnventariseerd, weliswaar niet digitaal.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, ik wil me eveneens aansluiten. Ik ben geen historicus en kan me dus ook niet uitspreken over de waarde van het project, maar als men een project gedurende vier jaar financiert, kan men dit niet in het zicht van de eindstreep stopzetten. Ik vind het daarom een zeer terechte vraag. De elektronische biblio-

Ramon

grafie lijkt me een modern project. Daarom wil ik de vraag ondersteunen om dit project te laten afronden.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Vandenbroeke, ik vind het project zeer boeiend, daar zijn we het allemaal over eens. Via de herschikking van de bevoegdheden binnen de Vlaamse regering is minister Van Mechelen echter bevoegd geworden voor de allocatie van budgettaire middelen voor wetenschappelijk onderzoek. Ik kan op dit ogenblik geen initiatieven nemen ; ik kan er mijn collega alleen maar attent op maken. Hij moet zorgen voor een verdere financiering of motiveren waarom hij er niet voor zou kiezen. De correcte werkwijze is dat u deze vraag aan minister Van Mechelen stelt in het kader van zijn bevoegdheid voor wetenschappen.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, collega's, wetende dat we twee eminente historici in deze regering hebben, is het me een genoegen nu ook aan minister Van Mechelen, eveneens historicus, deze vraag te stellen. Dan staan we dubbel zo sterk om dit mooie project een kans te doen krijgen om ten volle afgerond te worden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de samenwerking tussen bedrijven en scholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de samenwerking tussen bedrijven en scholen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, als mijn informatie klopt, was u begin deze maand aanwezig in Zuid-West-Vlaanderen , meer-

bepaald in het VTI van Roeselare. Dat is een zeer belangrijke school, volgens sommigen zelfs de grootste nijverheidsschool van Vlaanderen, met liefst 1.700 leerlingen en 300 personeelsleden. Deze school speelt een eminente rol in het RTC-gegeven in het algemeen en heeft sinds jaar en dag dermate goede contacten met het bedrijfsleven dat vanuit de bedrijven zeer moderne machines worden door-ge-sluisd naar deze school.

De vraag is of er voor deze goedmenende bedrijven, die bereid zijn om toch wel zeer moderne en gesofisticeerde apparatuur beschikbaar te stellen aan het onderwijs, bepaalde faciliteiten mogelijk zijn van financiële of fiscale aard. Dit zou een ongelooflijk pluspunt zijn voor de samenwerking tussen de bedrijven en de nijverheidsscholen. Dit gaat ten volle in de richting van PPS, specifiek voor het onderwijs, wat tot nu toe nog ontbreekt. Dit zou een mogelijkheid zijn om dit verder uit te werken.

Mevrouw de minister, wat kunt u voorsnog doen om de bedrijven verder aan te sporen in de richting van verdere samenwerking met de scholen ? Hoe staat het met PPS in het algemeen voor wat het onderwijs betreft ? Wanneer komt hierover een overleg met de eveneens betrokken ministers van Economie en Werkgelegenheid ?

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik zou nog even de aandacht willen vestigen op de evaluatie die ik op het terrein hoor, althans in mijn regio, met betrekking tot de RTC's. In de evaluatie van de waarnemers hoor ik daar weinig enthousiasme over. In Kortrijk heeft een beperkt aantal scholen een soort van bijkomende subsidie gekregen om aan hun structurele nood te beantwoorden. Over de wijze waarop het dossier is gestart en begeleid, onder meer door uw adjunct-kabinetschef, bestaat ontevredenheid, niet alleen aan de zijde van de scholen maar ook van het bedrijfsleven. Ik had een tiental dagen geleden de gelegenheid om een gesprek te hebben met een aantal mensen van het VKW die er ook bij betrokken waren. Zij hadden er geen goed woord voor over : ze vonden het een absolute mislukking.

Het is jammer, want er zitten mogelijkheden in. De gedachte was waardevol, maar de wijze waarop ze is geïmplementeerd, is – althans in deze regio – een absolute mislukking en geldverlies, behalve voor degenen die er meteen mee kunnen werken. Dat was echter niet de doelstelling. Sommige scholen moeten misschien meer ondersteund worden op

Martens

het vlak van de infrastructuur. Mevrouw de minister, ik had graag uw reflecties hierbij.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, het is zeer uitzonderlijk, maar ik sluit me aan bij wat de heer Martens zegt over de RTC's. Ik volg hem niet als hij het heeft over hoe de implementatie van boven naar beneden is gebeurd. Dit is echter wel een voorbeeld van hoe het op het veld tussen de verschillende actoren totaal fout is gelopen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Geachte leden, uiteraard is samenwerking tussen bedrijfs- en onderwijsleven een essentiële voorwaarde, niet alleen om de lessen af te stemmen op de realiteit, maar ook om de uitbouw van de nodige hoogtechnologische apparatuur op een efficiënte manier te ondersteunen. De onderwijskwaliteit van de technische en praktische vakken kan door deze samenwerking alleen maar verbeteren, maar dat is een open deur intrappen.

Momenteel bestaan er allerhande vormen van samenwerking tussen scholen en bedrijven. Traditionele samenwerkingsverbanden vinden we terug in de beoordeling van de geïntegreerde proeven en bij de organisatie van de stages.

De organisatie van de stages wordt sedert vorig jaar door het departement Onderwijs ondersteund met een stagedatabank. Deze databank – door het RTC van Antwerpen op punt gesteld – is intussen overgedragen aan het departement Onderwijs.

De RTC's zijn enkele jaren geleden gestart als losse initiatieven, met als gevolg dat over heel Vlaanderen organisaties met een verschillende inhoud tot stand kwamen. Het was de bedoeling om de RTC's projecten te laten starten vanuit hun eigen ervaringen. Na enkele jaren wilden we de positieve resultaten bekijken, evalueren en eventueel bijsturen. Op dit moment zijn we zover.

Ik stel vast dat deze manier van werken niet ideaal is, want er is niet enkel een probleem in Zuid-West-Vlaanderen. Een aantal RTC's functioneren heel goed, maar bij andere zijn er heel verscheiden problemen merkbaar.

Ik sta zelf in voor de bijna dagelijkse opvolging. Als er zich problemen voordoen op de opleidingsmarkt, en wanneer de samenwerking met het bedrijfsleven belangrijker wordt, wil ik zelf de opvolging ter harte nemen.

Vorige week heeft een vergadering met de voorzitters van de RTC's plaatsgevonden, waarbij de nodige afspraken werden gemaakt. Op 14 november zal de volgende vergadering plaatsvinden. Ik heb me ertoe verbonden om voor die vergadering een aantal knelpunten verder uit te werken en het geheel opnieuw in goede banen te leiden. Ik wil het systeem van de RTC's absoluut niet loslaten. We kunnen nu alles nog bijsturen en het geheel weer op de goede weg brengen. Ik wil die kans grijpen.

Bij het bedrijfsleven bestaat nu meer dan vroeger de interesse om heel nauw samen te werken met het onderwijs. In veel technische scholen groeit het besef dat ze moeten afstappen van het idee dat enkel onderwijs een bijdrage kan leveren. Ze willen nu ook de stap zetten naar de bedrijfswereld. Dit was vroeger niet altijd het geval.

We moeten de goede praktijkvoorbeelden beklemtonen. Het VTI van Roeselare is een goed voorbeeld van wat samen met het bedrijfsleven georganiseerd kan worden.

Op dit moment gebeuren de initiatieven vaak te weinig gestructureerd. Ik zeg niet dat we alles moeten opleggen vanuit Brussel, maar coaching en coördinatie is noodzakelijk. Hieraan wordt momenteel gewerkt.

We kunnen het debat over de RTC's verder voeren naar aanleiding van de bespreking van de begroting. De RTC's komen in verschillende beleidsnota's en -brieven aan bod. Door de huidige economische situatie moeten we hier veel belang aan hechten.

Er zijn nog andere vormen van samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Ook via convenants wordt de samenwerking gestimuleerd. Het gaat zowel over de algemene sectorconvenants die de Vlaamse regering afsloot met diverse bedrijfssectoren, als over de specifieke onderwijsconvenants. Beide instrumenten worden gebruikt om de samenwerking aan te wakkeren.

Zeker uit de specifieke onderwijsconvenants, waarbij de inrichtende machten van de betrokken scholen de tekst mee ondertekenen en samen met de sector de begeleidingscommissie vormen, blijkt dat een ver doorgedreven samenwerking mogelijk is.

Vanderpoorten

De samenwerking is wel afhankelijk van de specifieke sector.

Bij de uitbouw van de aangepaste infrastructuur hebben de regionale technologische centra een taak te vervullen : niet enkel voor de samenwerking tussen het bedrijfsleven en het onderwijs, maar ook voor andere opleidingsverstrekkers, zoals de VDAB en het VIZO. Heel wat opleidingsverstrekkers hebben een goede infrastructuur – die niet de hele dag wordt gebruikt – ter beschikking. Deze infrastructuur moet optimaler en efficiënter worden gebruikt, want het is onmogelijk om op alle plaatsen opnieuw dure infrastructuur in te richten.

Er worden op dit moment alternatieve financieringsvormen onderzocht. Ook de publiek-private samenwerking komt aan bod. Sommige vrije technische instituten hebben ook zelf vormen van samenwerking met de privé-markt uitgewerkt. Alle alternatieve samenwerkingsvormen worden, samen met experts en mensen met ervaring op dit gebied, bestudeerd.

Op vrij korte termijn wil ik een plan voorstellen dat in het parlement, maar ook met de koepels en de vakbonden, kan worden besproken.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb al meerdere keren vragen gesteld over de RTC's. Ook uit de aanvulling van de heer Martens blijkt dat er problemen zijn, ook in andere regio's

Critici – die het goed voorhebben met het onderwijs – zeggen dat de RTC's uitgroeien tot een para-depaardje van uw beleid. Dit is terecht. Ik vind het bijzonder positief dat u dit dossier verder opvolgt en ter harte neemt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het alarmerend hoge aantal gevallen van psychische vermoeidheid bij docenten aan de Vlaamse hogescholen

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stress bij het personeel van hogescholen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het alarmerend hoge aantal gevallen van psychische vermoeidheid bij docenten aan de Vlaamse hogescholen, en van de heer Callens tot minister Vanderpoorten, over de stress bij het personeel van hogescholen.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uit een onderzoek van de SERV blijkt dat 4,5 percent van de Vlaamse beroepsbevolking problematisch psychisch vermoeid is. Het wordt pijnlijker als we de situatie van de docenten en lectoren van de Vlaamse hogescholen bekijken. De score ligt met 8,7 percent bijna dubbel zo hoog. Ook de ernstige vermoeidheidssignalen liggen bij docenten beduidend hoger.

Er zijn hiervoor veel verklaringen mogelijk. Het heeft te maken met werkdruk en problemen bij verandering en vernieuwing. De wijze waarop de problemen ervaren worden verschillen ook sterk van school tot school en van departement tot departement. Een belangrijke mogelijkheid om preventief op te treden tegen klachten van psychische vermoeidheid ligt bij de hogescholen en departementen zelf, maar zelfs als de departementen een goed beleid voeren op het vlak van werkdruk blijft een markant verschil met het Vlaamse gemiddelde merkbaar.

Er is dus een probleem in de sector, met ziekteverzuim en sneller vertrekkende personeelsleden als gevolg. Wie niet gemotiveerd is, blijft vaker en langer afwezig en gaat vlugger op zoek naar een job met betere arbeidsomstandigheden.

Mevrouw de minister, wat is uw evaluatie van deze vaststelling ? Wat kunt u ondernemen om de klachten te reduceren ? Wat is de impact van het ziekteverzuim ? Hoe ziet u de relatie met de financiële enveloppe ?

Het moeilijke personeelsbeleid dat de hogescholen de laatste 10 jaar moesten voeren, is mee een verklaring voor de werkdruk en de moeilijke verwerking van veranderingen en vernieuwingen.

De voorzitter : De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er is een ernstig onderzoek gebeurd bij alle 22 hogescholen. Het feit dat een onderzoek is gevoerd, toont aan dat er al verontrostende berichten over stress circuleerden.

Uit het onderzoek, waaraan 70 percent van de ondervraagden deelnam, blijkt dat 84 percent gemotiveerd aan de slag gaat. Het is verontrustend dat er merkkelijk meer klachten zijn van problematische vermoeidheid en overmatige stressverschijnselen. De leeftijd en het departement spelen hierbij een belangrijke rol.

Mevrouw de minister, zonder een dergelijk resultaat – in tegenstelling met een onderwijsvakbond – te herleiden tot een demagogische centenkwestie, wil ik u vragen welke bijkomende maatregelen mogelijk zijn.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het welbevinden van de personeelsleden is uiteraard een belangrijk element in de onderwijswereld. Zowel voor de personeelsleden zelf als voor het optimaal functioneren van de hogescholen is het belangrijk dat iedereen arbeidsvreugde en arbeidsvoldoening ervaart. Studenten voelen zich beter als docenten zich goed in hun vel voelen. Psychische vermoeidheid wordt veelal veroorzaakt door een veelheid aan factoren, die onderling interactie kunnen vertonen.

De studie van de SERV is in hoofdzaak gebaseerd op de zelfperceptie van de doelgroep. Het subjectief ervaren van omgevingsfactoren speelt een belangrijke rol bij psychische vermoeidheid en welbevinden. Om tot een juist beeld te komen, moet de subjectieve ervaring in de context van de persoonsgebonden en omgevingsfactoren worden bekeken. De studie toont aan dat de problematiek heel verscheiden is. Vooral de psychische vermoeidheid is een probleem. Inzake welbevinden scoort het hogeschoolpersoneel beter dan het Vlaamse gemiddelde.

Het probleem is vooral gesitueerd bij het onderwijzend personeel. De psychische vermoeidheid van het uitvoerend administratief en technisch personeel is lager dan het Vlaamse gemiddelde. Het leidinggevend administratief en technisch personeel scoort hoger dan het Vlaamse gemiddelde inzake ernstige psychische vermoeidheid, maar een stuk lager dan het onderwijzend personeel. Het leidinggevend ATP wordt in de uitoefening van de functie

evenwel minstens even sterk geconfronteerd met taakbelasting en veranderingen. De studie toont ook aan dat psychische vermoeidheid vooral voorkomt bij oudere personeelsleden. Bij de jongste leeftijdsgroepen is het aantal ATP-leden met min of meer ernstige demotatieproblemen relatief hoog.

Deze vaststellingen zijn een indicatie dat taakbelasting en betrokkenheid ongetwijfeld een rol spelen, maar dat psychische vermoeidheid en problemen met welbevinden allicht niet rechtstreeks en exclusief aan deze factoren kunnen worden toegeschreven. Het zijn niet enkel persoonsexterne factoren die het probleem veroorzaken : waarschijnlijk is er een interactie tussen een veelheid aan factoren aanwezig. Het geven van een antwoord en het vinden van een geschikte remedie is uiteraard niet eenvoudig.

De studie verwijst naar zowel hogeschoolinterne als sectorale factoren. Het gewicht van de hogeschoolinterne factoren ligt hoger dan dat van de sectorale factoren. Geschikte maatregelen nemen om de psychische vermoeidheid te verminderen en het welbevinden te optimaliseren, moet een gezamenlijk aandachtspunt zijn voor zowel de hogescholen als de overheid.

De autonomie van de hogescholen inzake hun personeelsbeleid – onder meer het gevoerde beleid bij ziekte of afwezigheid – heeft tot gevolg dat de overheid geen zicht heeft op de financiële impact van het ziekteverzuim. Ik kan dit wel afzonderlijk opvragen. De hogescholen leveren vandaag bijzondere inspanningen, zoals voor de omvormingsdossiers en de onderwijsontwikkelingsplannen. Om de planlast van de hogescholen te beperken heb ik deze bevraging niet gedaan.

Zodra het integrale eindrapport beschikbaar is zal ik in eerste instantie met de Vlaamse Hogescholenraad overleggen, om te trachten oplossingen aan te reiken.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, het is een probleem dat zich moeilijk laat bedwingen, en dit kan zeker niet alleen door de overheid gebeuren. Het is ook een belangrijke verantwoordelijkheid voor de instellingen zelf. Ik wil wel benadrukken dat die instellingen vandaag een grote druk ervaren en in moeilijke omstandigheden moeten werken.

Martens

Ook de discussie over de financiering van TBS creëert mee een klimaat dat niet altijd motiverend is. Hiervoor is het beleid wel verantwoordelijk.

De voorzitter : De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens : Mevrouw de minister, het zijn inderdaad niet altijd interne, maar soms ook externe factoren die bepalend zijn.

Het is interessant om hier met de Vlhora over te praten. Er zou ook een coach aangesteld kunnen worden om binnen de scholen het probleem van de stress aan te pakken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te verwachten beleidsinitiatieven met betrekking tot het inclusief onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de te verwachten beleidsinitiatieven met betrekking tot het inclusief onderwijs.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, in uw discussietekst 'Maatwerk in samenspraak' van januari 2002, hebt u het inclusief onderwijs als een belangrijke ambitie vooropgesteld. Ik steun u bij deze ambitie. Het is een utopische gedachte, maar dergelijke gedachten hebben al hele volkeren in beweging gebracht. Waarom zouden we u op dit punt niet volgen ? Het is een concrete utopie waarvoor we stappen kunnen zetten.

Bij veel ouders werden bepaalde verwachtingen en een zeker enthousiasme gecreëerd, maar vandaag worden ze nerveuzer en blijven ze op hun honger zitten. Zij hebben het gevoel dat er geen gevolg wordt gegeven aan de intenties en dat de inclusiegedachte op de lange baan wordt geschoven. Zelfs het optimaliseren van de mogelijkheden in het geïntegreerd onderwijs blijft ondermaats. Ze zijn ontevreden, ze hebben wel wat klachten. Een lid van de stuurgroep Ouders voor Inclusie schreef

mij : 'De delegatie van de werkgroep concludeert hieruit dat fundamentele beleidsinitiatieven richting inclusief onderwijs voorlopig uitblijven.'

Ook wij vanuit de oppositie zijn daar mee verantwoordelijk voor. We hebben onze rol gespeeld in de discussie over artikel III.7 van het GOK-decreet. Het artikel zegt namelijk : 'Tot de inwerking-treding van door het Vlaams Parlement vastgestelde maatregelen inzake de samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs wordt het inschrijvingsrecht evenwel uitgeoefend rekening houdend met de in paragraaf 2 bedoelde maatregelen.' We hebben het inschrijvingsrecht gekoppeld aan de invoering van goede maatregelen.

Welke plaats geeft u aan het inclusief onderwijs ? Wanneer kunnen we, voortbouwend op het GOK-decreet, een beleidsinitiatief verwachten ? Gebeurt dat nog in deze legislatuur ? Hoe kan de samenwerking tussen gewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs – zoals vermeld in artikel III.7 – zo vlug mogelijk worden geconcretiseerd, om zo een eind te maken aan de discriminatie van kinderen met een handicap wat het inschrijvingsrecht betreft ?

Ik heb al vaker uw aandacht gevraagd voor het GON-onderwijs. U hebt een platformtekst van de drie netten ontvangen. We hebben die hier besproken. Er werden een aantal kleine stappen in de goede richting gezet. Wat is de huidige stand van zaken ? Welke bijkomende ondersteuning en middelen zijn gepland om het recht op inclusief onderwijs ook in de praktijk te garanderen ? Hebt u in een groeipad voorzien ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Hebben we het hier dinsdag al niet over gehad ?

De heer Luc Martens : We hebben dinsdag gesproken over de relatie tussen gewoon en buitengewoon onderwijs en over de zorgverbreding. We hadden het over de invloed van de zorgverbreding op de overstap naar het buitengewoon onderwijs. Inclusief onderwijs is nog iets anders dan buitengewoon.

Minister Marleen Vanderpoorten : We hadden het ook over projecten voor autistische kinderen. Ik weet niet of dit antwoord veel nieuwe elementen zal aanbrengen.

Vanderpoorten

Het inclusief onderwijs is een gevoelig thema. Het maakt als geen ander emoties los, zowel bij ouders als bij leerkrachten : bij de ouders omdat het over hun kinderen gaat, bij leerkrachten omdat het over hun competentie gaat.

Inclusief onderwijs situeert zich binnen gewone scholen en heeft te maken met een manier van werken waarbij de school- en klasomgeving zo wordt aangepast dat, in principe, alle kinderen die zich aanmelden binnen deze gewone schoolcontext onderwijs kunnen volgen. Het curriculum wordt waar nodig qua doelstellingen, methoden, leermaterialen, leerlinggroepering en evaluatie aangepast aan de mogelijkheden en beperkingen van elk kind. De ondersteuning is er in de eerste plaats op gericht de condities op school-, klas- en leerkrachtniveau te creëren opdat bij elk kind leerwinst kan worden gerealiseerd.

Zonder te beschikken over een exhaustieve lijst, kan ik stellen dat er in Vlaanderen scholen en leerkrachten zijn die deze omschrijving van inclusief onderwijs dagelijks realiseren. Heel wat van de ouders waarover u het in uw toelichting hebt, zullen dit kunnen bevestigen. Wat ze aankunnen, ligt heel verschillend van school tot school en van leerkracht tot leerkracht. Hiervoor is ondersteuning nodig, maar ook een mentaliteitsverandering en het anders leren kijken naar de ontwikkeling en het leren van kinderen. Dit veralgemenen vraagt een geleidelijk proces.

Vlaanderen heeft een sterke traditie op het gebied van onderwijs aan kinderen en jongeren met speciale onderwijsbehoeften. De bezorgdheid om kwaliteitsvol onderwijs lag aan de basis van de wet op het buitengewoon onderwijs van 1970. Na meer dan 30 jaar heeft zich binnen dit onderwijs een sterke deskundigheid ontwikkeld die vandaag nog te weinig wordt ingezet voor leerlingen met problemen in het gewoon onderwijs.

Met mijn discussienota 'Maatwerk in samenspraak' heb ik een aantal richtingen aangegeven om de onderwijsmogelijkheden van kinderen met een beperking binnen gewone scholen te optimaliseren. Hierbij wordt de expertise en het bestaansrecht van het buitengewoon onderwijs gerespecteerd en een plaats gegeven. Nergens in die tekst is sprake van de afschaffing van het buitengewoon onderwijs, wat sommigen mij in de mond willen leggen.

Tijdens de hoorzittingen en via de reacties die ik via e-mail maar ook persoonlijk mocht ontvangen,

zijn heel wat bemerkingen geformuleerd op de tekst. Hieruit is gebleken dat het in praktijk brengen van inclusie heel wat ingevulde randvoorwaarden én een breed draagvlak binnen het onderwijs veronderstelt.

Om na te gaan hoe we daartoe kunnen komen in de nabije toekomst zullen vanaf begin november vier discussiegroepen starten. Zij zullen zich verder buigen over de twee sporen die in de discussienota zijn aangegeven, opgesplitst voor het basisonderwijs en voor het secundair onderwijs. De discussiegroepen bestaan onder meer uit een sterke vertegenwoordiging van mensen uit het onderwijsveld. Op die wijze hoop ik meer concrete informatie te verkrijgen over het te voeren implementatieproces en een duidelijk zicht te krijgen op wat kan en niet kan, op korte en op langere termijn.

Dit moet toelaten een goed gestoffeerd dossier voor te bereiden dat nuttig kan zijn bij de onderhandelingen over een nieuw regeerakkoord. Voor mij zal dit laatste hoofdstuk van het gelijke-onderwijskansenbeleid een belangrijk onderwerp vormen tijdens de volgende legislatuur. Het plan was altijd : eerst het GOK-decreet, dan de zorgverbreding en dan het buitengewoon onderwijs. De aandacht en de budgettaire inspanningen die het gelijke-onderwijskansenbeleid en het zorgbeleid in het basisonderwijs tijdens deze legislatuur hebben gevraagd, en de complexiteit en gevoeligheid van de onderwijsproblematiek met betrekking tot kinderen met een handicap, hebben verhinderd om nu nog een omvattend beleidsinitiatief te nemen.

Dit neemt niet weg dat een aantal beperkte maar toch belangrijke stappen werden gezet. Zo werd het inclusieproject voor leerlingen met een matige of ernstige verstandelijke handicap in het gewoon onderwijs gecontinueerd en uitgebreid tot vijftig kinderen. Binnen de context van het onderwijslandschap basisonderwijs werd in mogelijkheden voorzien om scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs dichter bij elkaar te brengen. De specifieke projecten betreffende samenwerking gewoon en buitengewoon onderwijs, die voordien gefinancierd werden via het stelsel van gesco's, werden op een andere basis gecontinueerd. Momenteel lopen de voorbereidingen om op projectmatige basis en regionaal gespreid een aantal projecten voor kinderen met autismespectrumstoornissen op te zetten. Het doel is op termijn te komen tot een optimalisering van het aanbod voor kinderen met deze en andere handicaps, zowel in het buitengewoon als in het gewoon onderwijs.

Vanderpoorten

Ten slotte zijn aan de regelgeving van het geïntegreerd onderwijs een aantal beperkte aanpassingen aangebracht wat betreft de disciplines die kunnen worden ingezet, en de meer flexibele aanwending van de aanvullende lestijden en uren. Deze wijzigingen moeten toelaten beter in te spelen op de noden van de leerlingen en de scholen. Hoe groter de ondersteuning om leerlingen met problemen binnen gewone scholen kwalitatief op te vangen, des te meer mogelijkheden zijn er om inclusief onderwijs ook echt in praktijk te brengen.

Ik kan afsluiten met dezelfde mededeling als eergisteren : de uitvoering van het echte inclusieve onderwijs is er niet gekomen, daarvoor waren de discussies te heftig. Er zijn wel stappen gezet om een sfeer van vertrouwen te creëren bij de ouders en bij de leerkrachten. We moeten iedereen ervan overtuigen dat er geen sprake is van besparing, want dat werd op een bepaald moment ook gesuggereerd, maar van het inzetten van de juiste middelen op de juiste plaats en op het juiste moment.

Wellicht zullen de experts en de leerkrachten in de toekomst in hun zelfde school in hun zelfde klas kunnen blijven. Het moet de bedoeling zijn de expertise optimaal te gebruiken en soms in verschillende scholen naargelang de behoeften. Het buitengewoon onderwijs is uitstekend geplaatst om het gewoon onderwijs te helpen op dit vlak. Dat moeten we aan iedereen op een rustige manier duidelijk maken, zo niet creëren we onzekerheid en angst.

Ondanks alles zal het steeds nodig blijven de ondersteuningsbehoeften van het kind af te wegen tegen de draagkracht van de school. Daarom zal mijns inziens het artikel uit het decreet gelijke onderwijskansen I waarnaar u in uw toelichting verwijst, wellicht ook in de toekomst nog nodig blijven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de werkingsmiddelen van de universiteiten

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams mi-

nister van Onderwijs en Vorming, over de financiering van het Vlaams hoger onderwijs

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de werkingsmiddelen van de universiteiten, en van de heer Vandenbroeke tot minister Vanderpoorten, over de financiering van het Vlaams hoger onderwijs.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, op maandag 23 september 2003 hield minister Van Mechelen een toespraak bij de openingsceremonie van de KU Leuven. Hij beklemtoonde de noodzaak om meer te investeren in kennis en innovatie. Hij onderlijnde wat de Vlaamse regering op dat vlak al gepresteerd heeft. 'Daarenboven wil mijn collega, minister Vanderpoorten, in 2004 de werkingsmiddelen van de universiteiten bovenop de indexering laten stijgen met meer dan 19 miljoen euro.' Ik veronderstel dat u dat nieuws samen eerst had besproken. Hij besloot zijn toespraak als volgt : 'Vandaag wou ik een eerste aanzet geven tot een discussie over het behoud en het verder ontwikkelen van kennis als de meest duurzame grondstof.'

Een week later, op 4 oktober, gaf rector Oosterlinck een interview in een krant. Hij had net een e-mail gekregen waarin besparingen van 5,5 miljoen euro per jaar werden aangekondigd. Deze besparing zou ook de hogescholen treffen, zij het in mindere mate. Dat is een eigenaardige maatregel op een moment dat iedereen ervoor pleit om meer te investeren in kennis en wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling.

Enkele weken geleden hoorden we professor Sleuwaegen en De Backer over onze economische situatie. De toestand is dramatisch, want we investeren te veel in procesinnovatie en zijn niet vernieuwend. We verliezen de prijzenslag met de lageloonlanden, en daarom moeten we investeren in productinnovatie. Met die winstmarge kunnen we een toegevoegde waarde realiseren. Iedereen was het daarmee eens.

In de Septemberverklaring gaf minister-president Somers toe dat we met een structureel economisch probleem zitten. Hij wou maatregelen lanceren op lange termijn. Het drama bij Ford Genk heeft de toestand nog eens onderlijnd. Tijdens het actualiteitsdebat daarover was opnieuw iedereen het eens dat we in onderzoek, ontwikkeling en kennisinno-

Laurys

vatie moeten investeren. Net dan beslist de Vlaamse regering om daarop te besparen. U kent het gezegde : luister naar mijn woorden, maar kijk niet naar mijn daden.

Mevrouw de minister, tijdens diezelfde week hoorde ik een interview met u en rector Oosterlinck in 'Voor de dag' op Radio 1. U beweerde dat de universiteiten niet moeten klagen, want dat er een groeipad over verschillende jaren uitgestippeld is, dat nu alleen maar ietsje verlaagd wordt. De universiteiten zouden dus niet minder, maar iets 'minder meer' krijgen. Rector Oosterlinck heeft al gereageerd. U hebt namelijk ook de indexaanpassingen meegeteld en voorgesteld als meer, maar dat zijn ze niet, want 80 percent van de kosten gaan naar het personeel. Personeelskosten stijgen sneller dan de index, dus krijgen de universiteiten sowieso al iets minder. In feite gebeurt de indexaanpassing zelden volledig.

Het doet niet echt terzake of het nu een beetje minder of een beetje minder meer is. De fundamentele vraag blijft waarom de Vlaamse regering juist nu wil besparen op onderzoek en ontwikkeling. Hoe vallen die besparingen te rijmen met de aankondiging van 23 september ? Is dat de houding van de voltallige Vlaamse regering ?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, mijn vraag sluit hier volledig bij aan. Ik vind die besparingen spijtig, jammer, bedroevend. Door de manier waarop u met cijfers omgaat, maakt u niet alleen uzelf volledig ongeloofwaardig, maar ook de volledige regering. Dit is uiteraard perceptie, maar er is veel meer.

Het komt er nu op aan te investeren in onderwijs, in onderzoek en ontwikkeling. U doet het tegenovergestelde, en ik betreur dit mateloos. Volgens het fameuze Pact van Vilvoorde dat voortvloeit uit de Verklaring van Lissabon, moeten Vlaanderen en Europa tegen 2010 uitgroeien tot de meest performante regio's inzake de voorbereiding van kenniseconomie. Om dit te bereiken moeten we uiteraard investeren en regelmatig evalueren.

In zijn Septemberverklaring gaf de minister-president toe dat we ernstige economische problemen hebben. Hij vond ook dat we moeten evolueren naar een kenniseconomie. Hij wou de industrie niet

afbouwen maar ondersteunen door investeringen in onderzoek, onderwijs en ontwikkeling. Hij deelde mee dat het budget voor onderzoek zou worden opgetrokken van de jaarlijkse 60 naar 90 miljoen euro.

We hebben allemaal al openingsdagen van hogescholen en universiteiten meegemaakt. Telkens opnieuw werd daar het idee verkondigd : investeren in kennis is investeren in de toekomst. Het meest concreet daarin was minister Van Mechelen op de KU Leuven. Zijn boodschap was fantastisch goed gebracht, maar het was fantasie ! Twee, drie weken later werd zijn nieuwtje weer tegengesproken.

Zowel bij het structuurdecreet als bij het Bologna-decreet werd duidelijk gemaakt dat daar een fameus prijskaartje aan zou hangen. Dat staat met evenveel woorden in het decreet. We zullen in de nodige middelen moeten voorzien.

Er was de zwartevlaggenactie van de hogescholen in het voorjaar. Het stressprobleem in de hogescholen is ten dele een gevolg van financiële moeilijkheden.

De maatregelen staan haaks op de beleidspunten. We moeten de kenniseconomie stimuleren en ondersteunen. Dat betekent in de eerste plaats dat we daarvoor geld moeten vrijmaken. Dat geld werd meermaals toegezegd, maar toch wordt er bezuinigd. 27 miljoen euro valt weg : 15 miljoen euro voor de hogescholen, 12 miljoen voor de universiteiten. De werkingsmiddelen, investeringen en BOF-kredieten worden teruggeschroefd.

Hoe komt het dat we deze analyse moeten maken ? In de praktijk gebeurt het omgekeerde van wat de regering belooft. Er komt geen geld bij, en er moet zelfs worden ingeleverd. Wat zal de minister ondernemen om ervoor te zorgen dat de hogescholen en de universiteiten ademruimte krijgen, conform het structuurdecreet en de Bologna-operatie ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik beantwoord eerst de vragen van de heer Laurys. In zijn toespraak bij de opening van het academiejaar 2003-2004 aan de Katholieke Universiteit Leuven heeft minister Van Mechelen uitgebreid gesproken over het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse regering. Hij heeft daarbij ook enkele bedragen genoemd van bijkomende middelen die de Vlaamse

Vanderpoorten

regering wil investeren in het wetenschappelijk onderzoek. Hij had het onder meer over een bijkomende injectie van middelen ten belope van 6 miljoen euro voor het FWO.

Over de werkingsmiddelen van de universiteiten zei hij : 'Daarenboven wil mijn collega minister Vanderpoorten in 2004 de werkingsmiddelen van de universiteiten bovenop de indexering laten stijgen met meer dan 19 miljoen euro.' Wellicht heeft minister Van Mechelen dit cijfer gehaald uit administratieve documenten die zijn gemaakt tijdens de voorbereiding van de opmaak van de begroting 2004. In die documenten staan jaarcijfers en ook gecumuleerde bedragen waarbij het financieringsdecreet van 7 december 2001 vaak als referentiepunt wordt gebruikt. Vermoedelijk is het cijfer van minister Van Mechelen daarop terug te voeren.

In uitvoering van het decreet van 7 december 2001 betreffende de herziening van de financiering van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap stijgen tussen 2001 en 2004 de werkingsmiddelen van de Vlaamse universiteiten met respectievelijk 9.494.322 euro in 2001, 6.285.650 euro in 2002 en 4.329.040 euro in 2003. Dat levert een gecumuleerde stijging op van meer dan 19 miljoen euro. Dat is vermoedelijk het bedrag waarnaar minister Van Mechelen in zijn toespraak verwees.

Reeds in 2000 werden de werkingsmiddelen structureel met 4 miljoen euro verhoogd én de investeringstoelage met 5 miljoen euro. De vermeerdering van die laatste toelage wordt voor het begrotingsjaar 2004 evenwel met 3.142.000 euro verminderd. Daarnaast leverde ook de overheveling van de vastbenoemde FWO-onderzoekers naar de ZAP-formatie van de universiteiten extra werkingsmiddelen op, want de kostprijs is lager. Van een besparing op de basisdotatie van de universiteiten is dus geen sprake. Van geen enkele universiteit is de werkingsuitkering in 2004, indexering niet meegerekend, lager dan in 2003.

De vraag van de heer Vandenbroeke gaat over het algemeen probleem van de financiering van het hoger onderwijs. Zijn bewering dat hogescholen en universiteiten samen in uitvoering van de ontwerp-begroting voor 2004 27 miljoen euro minder middelen zullen ontvangen, stemt niet overeen met de realiteit. Ik bekijk eerst de situatie van de hogescholen.

Alle engagementen die ik in het verleden ben aangegaan, zijn in de huidige ontwerp-begroting nage-

leefd. Als hij het heeft over de uitdagingen voor het hoger onderwijs, dan denk ik in de eerste plaats aan de aanvullende middelen die de instellingen in staat moeten stellen hun opleidingen te herstructureren en flexibeler te maken. Het groeipad van de middelen die daartoe moeten worden aangewend, blijft behouden. Dit betekent dat in 2004 3.818.000 euro beschikbaar is binnen de enveloppe van 2004. In 2003 ging het om 1.909.000 euro. Ook op de academiseringsgelden van de twee-cycli-opleidingen aan de hogescholen is niets bespaard. In 2003 zullen de hogescholen 5.063.250 euro ontvangen en in 2004 8.214.208 euro, zoals bepaald in het structuurdecreet. De financiële middelen ten behoeve van de hervormingsoperatie blijven dus integraal behouden.

Er waren problemen met de middelen die de hogescholen volgens het hogescholendecreet in 2004 zouden ontvangen voor de terugbetaling van de kosten voor de TBS-overgangsregeling voor de 55-plussers onder het personeel. De middelen waarin in het decreet is voorzien, zijn volledig in het ontwerp van begroting opgenomen. Zij zijn in 2000 berekend in samenspraak met de Vlhora en de vakbonden. Ten gevolge van een hoger instappercentage eind 2001 zijn die middelen ontoereikend geworden. Voor 2003 heb ik daarom tijdens de budgetcontrole 11,3 miljoen euro extra vrijgemaakt. Tijdens een overleg met de Vlhora van 16 oktober heb ik mij ertoe verbonden dezelfde inspanning te leveren in 2004. Dat moet gebeuren tijdens de budgetcontrole 2004.

De hogescholen klagen ook over de niet-verhoging van de sociale toelagen. Het is juist dat er in 2004 voor één keer minder zal worden uitgegeven voor de investeringen, maar voor deze investeringen is er ten opzichte van 1999 in 2004 nog altijd bijna 10 miljoen euro meer beschikbaar.

Nu bekijk ik de situatie van de universiteiten. De werkingsmiddelen, met inbegrip van de wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen en de aanvullende middelen, bedragen in 2003 571.750.000 euro. In 2004 gaat het over 584.656.000 euro. Zonder rekening te houden met de indexering komt dat neer op een stijging met 4.759.000 euro. De werkingsmiddelen evolueren van 547.467.000 euro in 2003 naar 559.269.000 euro in 2004. De wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen bedragen voor 2003 en 2004 respectievelijk 16.858.000 euro en 17.856.000 euro. De aanvullende middelen voor de invoering van de bachelor-masterstructuur evolueren van 7.425.000 euro in 2003 naar 7.531.000 euro in het volgende begrotingsjaar.

Vanderpoorten

Bij de begrotingsbesprekingen is evenwel beslist de aanvullende middelen voor het begrotingsjaar 2004 te beperken tot het niveau van de begroting 2003. De initieel geplande verhogingen voor 2004, 2005 en 2006 worden dus één keer beperkt, in 2004. De huidige macrobudgettaire situatie verantwoordt een vertraging van het geplande verhogingsritme. Zonder indexering ontvangen de Vlaamse universiteiten in 2004 nochtans evenveel aanvullende middelen als in 2003.

Tussen 2001 en 2004 stijgen de werkingsmiddelen van de Vlaamse universiteiten, met inbegrip van de wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen en de aanvullende middelen, met meer dan 19 miljoen euro : er was 9.494.322 euro extra in 2001, 6.285.650 euro in 2002 en 4.329.040 euro in 2003. Dat gebeurt in uitvoering van het decreet van 7 december 2001 betreffende de herziening van de financiering van de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap.

Ook de investeringsuitgaven evolueerden tussen 1999 en 2004 van 16.447.740 euro naar 19.789.000 euro. Sinds de begroting 2000 moet deze dotatie elk jaar met ongeveer 5 miljoen euro worden verhoogd. Dat is ook gebeurd, tot en met de begroting 2003. Tijdens de politieke begrotingsbesprekingen voor 2004 is omwille van de huidige macrobudgettaire situatie beslist dit investeringsritme te vertragen. Daardoor ontvangen de universiteiten in totaal 3.142.000 euro minder.

In vergelijking met 2003 leveren de universiteiten en de hogescholen voor 2004 enkel in op de investeringsmiddelen. Zoals ik heb aangetoond met een schets van de evolutie van de werkingsenveloppe, beschikken de instellingen over meer dan voldoende ademruimte om de implementatie van de Bologna-verklaring succesvol door te voeren. De universiteiten beschikken in 2004, net zoals in 2003, over 7,5 miljoen euro aanvullende middelen voor de financiering van projecten die te maken hebben met de omvorming van de bestaande opleidingen naar bachelor- en masteropleidingen, en voor de daarmee gepaarde curriculumherzieningen, de onderwijsvernieuwing en de invoering van meer flexibiliteit. Om deze herstructureringsoperatie van de

hogescholen te implementeren is in totaal bijna 9 miljoen euro aan aanvullende middelen en academiseringsmiddelen opzijgezet. In elk geval zullen we hier nog op terugkomen tijdens de begrotingsbesprekingen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat er inderdaad niet is overlegd tussen minister Van Mechelen en uzelf vooraleer hij tijdens die openingszitting die toezeggingen heeft gedaan.

We zullen de cijfers onderzoeken. Ik stel wel vast dat rector Oosterlinck zich tot de VLIR zal wenden. Ik veronderstel dat de cijfers minutieus zullen worden onderzocht. Overal worden bijkomende investeringen in kennis en technologie gevraagd, maar in de praktijk worden geen bijkomende inspanningen geleverd. Dat is een probleem.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf nochtans op mijn honger zitten. Ik heb de cijfers niet uitgevonden, ze staan in de pers : 15 miljoen euro minder voor de hogescholen, en 12 miljoen euro minder voor de universiteiten. Die verminderingen hebben te maken met werkingsmiddelen, investeringen en BOF-kredieten.

In uw antwoord hebt u het over gecumuleerde bedragen. Dat is hier allemaal moeilijk te verifiëren. De cijfers die we hier op tafel leggen, gaan niet over het recente verleden, maar over het academiejaar 2003-2004. We moeten de cijfers rustig bestuderen en het probleem tijdens de begrotingsbesprekingen aankaarten. Ons uitgangspunt moet wel zijn dat er meer moet worden geïnvesteerd in de kenniseconomie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.32 uur.*
